

IIHA – It Is Happening Again: Digital criminal justice archives as building blocks for the study of recidivism

Samenvatting

Context

Recidive is een belangrijke maatschappelijke en politieke kwestie waarover in België een duidelijke kenniskloof bestaat (Maes et al., 2021). De afwezigheid van systematisch geproduceerde nationale recidivestatistieken heeft belangrijke gevolgen, waaronder de moeilijkheden (of zelfs onmogelijkheid) om de impact van strafrechtelijk beleid en interventies (waaronder straffen en maatregelen) wetenschappelijk te evalueren. Dit impliceert dat strafrechtelijke interventies in België plaatsvinden zonder enig wetenschappelijk bewijs over hun effectiviteit in het aanpakken van criminaliteit (zij het door middel van algemene of specifieke afschrikking, incapacitatie of rehabilitatie).

Recidive blijft echter een complex sociaal fenomeen dat moeilijk te meten is (Maes et al., 2021). Het meten van recidive kent namelijk tal van beperkingen, waaronder hoe om te gaan met het *dark number*, het *grey number* en de *impunity bias* (Zara & Farrington, 2016), waarvan sommige te wijten zijn aan de werking van de strafrechtsbedeling zelf. Ondanks hun hiaten en onvolkomenheden (Robert, 1977), zijn officiële gegevens een van de bronnen die potentieel kunnen worden gemobiliseerd om recidive te bestuderen.

Het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie heeft toegang tot een schat aan historische gegevens uit twee strafrechtelijke databanken: het Centraal Strafregister (over de periode 1995-2020) en de penitentiaire databank SIDIS-Griffie (over de periode 1974-2014) (hierna: "de databanken uit de strafrechtsbedeling"). Helaas wordt de optimale exploitatie en valorisatie van dit erfgoed bemoeilijkt door een gebrek aan documentatie over en standaardisatie van de gegevens.

Door het documenteren en analyseren van deze historische gegevens beoogt het project via de studie van recidive en criminele carrières belangrijke maatschappelijke vragen te beantwoorden. Om dit te bereiken werd een geïntegreerde historische databank ontwikkeld die een gestandaardiseerde versie bevat van historische datasets uit deze twee databanken uit de strafrechtsbedeling om de gegevens beschikbaar te maken voor onderzoek. Tegelijkertijd werden analyses van recidive en criminele carrières uitgevoerd op verschillende thema's (bijv. levensdelicten, terrorisme, seksuele misdrijven). Bovendien werd een prototype van een recidivemonitor ontwikkeld waarmee de basisrecidivecijfers voor verschillende cohorten konden worden nagegaan.

Doelstellingen

1. De databanken uit de strafrechtsbedeling documenteren

Voortbouwend op een eerder project (De Blander et al., 2019), is de eerste doelstelling van dit project om het doel, de inhoud, de structuur, de beperkingen en het onderzoekspotentieel van de twee databanken grondig te documenteren en zo het gebrek aan een up-to-date gecentraliseerde documentatie op te lossen.

2. Ontwikkelen van een geïntegreerde historische database

De tweede doelstelling is het ontwikkelen van een geïntegreerde database voor het opslaan van een gestandaardiseerde versie van historische gegevens uit de databases. Het doel was om een extractie van het Centrale Strafregister (over de periode 1995-2020) te koppelen aan een volledige extractie van de SIDIS-Griffie penitentiaire databank en een geïntegreerde historische database te creëren. Het doel van deze geïntegreerde database is om de datasets die als afzonderlijke bestanden zijn opgeslagen, beschikbaar te maken binnen een gemeenschappelijk systeem dat gemakkelijke toegang mogelijk maakt voor de productie van beschrijvende statistieken en onderzoek.

3. Analyses van recidive en criminele carrières

De derde doelstelling is het uitvoeren van verschillende analyses. Een eerste type analyse betreft criminele carrières en recidive op basis van cohorten per jaar of gericht op de daders van bepaalde categorieën delicten op basis van veroordelingsgegevens en/of detentiegegevens. Deze resultaten bieden direct voordeel voor beleidsmakers en wetenschappers.

4. De haalbaarheid van een recidivemodule bestuderen

Geïnformeerd door de resultaten van de vorige stappen en eerder onderzoek (met name Robert & Maes, 2012, Mine et al., 2015; De Blander et al., 2019), wordt de haalbaarheid onderzocht van de ontwikkeling van een computergebaseerde toepassing gericht op het monitoren van recidive. De haalbaarheidsstudie omvat zowel samenwerkingen met softwareontwikkelaars als met het personeel dat momenteel de twee databanken beheert.

Methodologie

Er zijn drie hoofdtypen methoden gebruikt om deze doelstellingen te bereiken.

Het documenteren van de databanken Centrale Strafregister en SIDIS-Griffie (doelstelling 1) was hoofdzakelijk gebaseerd op kwalitatieve methoden, zoals de analyse van verschillende interviews met een aantal databankdeskundigen van verschillende afdelingen van de FOD Justitie en documenten die verzameld werden binnen de Operationele Directie Criminologie van het NICC en die vooral nuttig waren om de structuur en de werking van de databanken (d.w.z. entiteit-relatiediagram, nomenclaturen, enz.) en registratiepraktijken (d.w.z. gebruikershandleiding) te begrijpen.

Vervolgens was de ontwikkeling van de IHD (Doelstelling 2) en het prototype van de recidivemonitor (Doelstelling 4) voornamelijk afhankelijk van computerprogrammering en databasebeheer.

Tot slot gebruikte het onderzoeksteam kwantitatieve methoden om statistische analyses uit te voeren op recidive en criminele carrières (Doelstelling 3), zoals beschrijvende analyses, overlevingsduuranalyses, enz.

Resultaten

Het eerste resultaat van dit onderzoek is een gedetailleerde beschrijving van elk van de twee interesse databases, met het oog op de behoeften van criminologisch onderzoek. Hiertoe wordt de gegevensstructuur van beide databases beschreven, evenals de aard van hun respectieve gegevens. Twee rapporten (Huynen, Jeuniaux et al., 2024; Maes, Mine et al., 2024) belichten de relevante tabellen die in aanmerking moeten worden genomen (en de relaties tussen deze tabellen) met het oog op hun gebruik voor wetenschappelijke, statistische en historische doeleinden, meer in het bijzonder met betrekking tot de productie van kennis over de kwesties van recidive en criminele carrières. Ze bevatten ook een lijst van de geïndexeerde documenten en specifiek aan het thema gewijde bibliografieën.

De beschikbare gegevens uit het Centraal Strafregister en de SIDIS-Griffie zijn geïmporteerd in de geïntegreerde historische database in de vorm van een graaf, waardoor er meerdere knooppunten en relaties zijn ontstaan. Deze output voldoet aan de doelstelling om de gegevens op te slaan en te bewaren, maar ook aan de doelstelling om de twee oorspronkelijke dataset op elkaar af te stemmen voor verdere criminologische analyses met betrekking tot recidive en criminele carrières (Jeuniaux, Mine et al., 2024).

Er zijn verschillende statistische resultaten geproduceerd over de recidive van mensen die veroordeeld zijn voor terrorisme, over het traject van zedendelinquenten, over de duur van de criminele carrières van veroordeelde zedendelinquenten en zelfs over de criminele carrières van plegers van moorden.

Tot slot is er een prototype van een recidivemonitor gemaakt die vier belangrijkste maatstaven voor recidive geeft, namelijk de prevalentie (het recidivepercentage), het aantal antecedenten en nieuwe veroordelingen ('recidive') en de tijd tot aan de recidive. Deze vier statistieken zijn beschikbaar voor de jaren 1995-2017 en kunnen worden geselecteerd en uitgesplitst naar geslacht, leeftijdsgroep, nationaliteit, type misdrijf en type straf. De belangrijkste producten van de interface zijn statistische tabellen.

Conclusie en aanbeveling

Het IIHA-project versterkt een aantal van onze eerdere observaties (zie Mine & Vanneste, 2011) en op basis van de bevindingen pleiten we voor een cultuur van meer en beter wetenschappelijk bewijs dat kan dienen om het strafrechtelijk beleid en de strafrechtspraktijk in België te informeren. Dit impliceert een vlotte en veilige toegang tot de gegevens van de ganse strafrechtsbedeling en

gegevens van betere kwaliteit (in termen van interne, horizontale, verticale en contextuele integratie).

Trefwoorden: recidive, criminele carrières, databanken, justitie, digitaal erfgoed

Referenties

De Blander, R., Robert, L., Mincke, C., Maes, E., & Mine, B. (2019). *Étude de faisabilité d'un moniteur de la récidive/Haalbaarheidsstudie betreffende een recidivemonitor* (Rapports INCC/NICC; Rapport de recherche/Eindrapport 42; p. 44). NICC; INCC/NICC Bib.

https://nicc.fgov.be/upload/publicaties/rapport_42-recidivemonitor-20210504.pdf

Huynen, P., Jeuniaux, P., Mine, B., Maes, E., & Robert, L. (2024). *La base de données du Casier judiciaire central* [Rapport de recherche]. Institut National de Criminalistique et de Criminologie.

Jeuniaux, P., Mine, B., Robert, L., Maes, E., & Vande Velde, M. (2024). *Le développement d'une base de données historique intégrée pour l'étude de la récidive et des carrières criminelles* (60). NICC / INCC.

Maes, E., Robert, L., & Mine, B. (2021). État des lieux des travaux criminologiques sur la récidive en Belgique. In B. Mine (Ed.), *La récidive et les carrières criminelles en Belgique* (Politeia, pp. 55–88).

Maes, E., Mine, B., Jeuniaux, P., Sarief, S., Huynen, P., & Robert, L. (2024). *SIDIS-Griffie databank*. Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie.

Mine, B., & Vanneste, C. (2011). *Recherche relative aux conditions de faisabilité d'une articulation des bases de données statistiques sous la forme d'un datawarehouse* (Rapport de recherche 25; Rapport et notes de recherche, p. 220). Institut national de criminalistique et de criminologie. https://nicc.fgov.be/upload/publicaties/rapport_25_0.pdf

Mine, B., Robert, L., & Maes, E. (2015a). *Recidive na een rechterlijke beslissing. Nationale cijfers op basis van het Centraal Strafregister/La récidive après une décision judiciaire. Des chiffres nationaux sur la base du Casier judiciaire central* (Onuitgegeven Onderzoeksrapport 38). NICC/INCC. https://nicc.fgov.be/upload/publicaties/rapport_38_0.pdf

Robert, P. (1977). Les statistiques criminelles et la recherche. Réflexions conceptuelles. *Déviance et Société*, 1(1), 3–27.

Robert, L., & Maes, E. (2012). *Wederopsluiting na vrijlating uit de gevangenis* (Rapports INCC/NICC; onderzoeksrapport 27; p. 151). Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie; INCC/NICC Bib. https://nicc.fgov.be/upload/publicaties/rapport_27.pdf

Zara, G., & Farrington, D. P. (2016). *Criminal recidivism: Explanation, prediction and prevention*. Routledge.